Glosy a aktuality.

Úmluva o odměně za práce přes čas.

Nejvyšší soud v plenárním rozhodnutí ze dne 21. června 1937, pres. 398/37, sb. n. s. č. 16.217, vyslovil tuto důležitou zásadu, jíž konečně správně usměrněna byla kolísající prakse soudů:

»Úmluva stran o odměně za práce přes čas (zákon z 19. prosince 1918, č. 91 Sb. z. a n.) není zakázána a lze platně paušalovati i odměnu za takové práce bez zřetele na to, zda příslušné správní úřady práci přes čas povolily, či nikoliv.«

Zajímavým doplňkem tohoto plenárního rozhodnutí jest rozhodnutí z 11. května 1937, č. 16.242 sb. n. s., jež přináší tuto právní zásadu:

»Paušalovanie odmeny za práce prez čas tým spôsobem, že odmena za ne je zahrnutá v smluvenej odmene za všetky práce, ktoré je zamestnanec povinný konať podľa služobnej smluvy, nie je zakázané a je prístupným a vhodným spôsobom odměňovanie služieb, ktoré pre ich povahu a menivosť nemožno ohraničit určitým počtem pracovných hodín a ktoré zamestnávateľ nemôže spoľahlive kontrolovať (rovnako: Sb. n. s. č. 12.996).«

V důsledku cit. plen. rozhodnutí bude pravděpodobně nutno změniti také stanovisko, které nejv. soud zaujal v rozhodnutí ze dne 13. května 1937, č. j. Rv I 943/37, sbírky min. sprav. č. 219:

»Úmluva, že zaměstnanec obdrží za nedovolené práce přes čas měsíční dovolenou místo dovolené 14denní, na kterou měl jen nárok, jest nicotná.«

Je-li přípustno odměnu za práci přes čas paušalovati, není nutno, aby paušál byl vždy peněžitý, neboť § 7, odst. 4 zák. o osmihodinné době pracovní č. 91/1918 mluví sice o placení, avšak nejv. soud toto placení interpretuje správně šíře jako »odměnu«, t. j. úhradu jakoukoliv, nikoliv jen peněžitou.

Nový výklad §§ 81, 91 j. n. krajským soudem civilním v Praze?

Proti žalobě o zaplacení 20.000.— Kč »pod exekucí vůbec a zejména pod exekucí na nemovitost danou do zástavy«, podané u okresního soudu na Mělníce, vznesla žalovaná námitku věcné nepříslušnosti. Okresní soud v Mělníku vyhověl námitce a odmítl žalobu usnesením C II 387/37, takto odůvodněným:

»Jest nesporné, že zatížená nemovitost, která pro zažalovanou pohledávku byla dána v zástavu, jest v obvodu zdejšího soudu. Než pokud jde o příslušnost věcnou, netvrdila žalující strana úmluvu ve smyslu § 104 j. n. V důsledku toho jest věcně příslušným krajský soud civilní v Praze.«

Do tohoto usnesení podala žalující strana stížnost. Krajský soud civ. v Praze vyhověl stížnosti usnesením R III 866/37-9, zamítl námitku nepříslušnosti a uložil žalované straně povinnost zaplatiti útraty sporu kompetenčního. V odůvodnění se praví:

»Podle žaloby a vylíčení skutkového děje tam uvedeného jest patrno, že jedná se o žalobu na zaplacení hypotekární pohledávky ve výši Kč 20.000.—, a že tudíž příslušnost soudní nutno posuzovati dle §§ 81, 91 a 95 jur. normy. Podle § 95 j. n. pak žaloby, v § 91 j. n. uvedené, mohou býti podávány u soudů tam řečených i tenkráte, když by tyto soudy vlastně nebyly podle ustanovení o předmětné příslušnosti příslušny rozhodovati o majetkovém nároku, jehož se žaloba domáhá. Leží-li tedy v zástavu daná nemovitost v obvodu okresního soudu v Mělníku a je-li tudíž dovolaný soud místně příslušným ve smyslu §§ 81 a 91 j. n., pak jest ve smyslu § 95 j. n. příslušným i pro předmětnou žalobu na zaplacení hypotekární pohledávky bez ohledu na zažalovaný obnos.«

Ve smyslu nového znění § 528/I c. ř. s., daného čl. I. č. 5 zák. 251/34, jest toto rozhodnutí pravoplatné.

Uvedený výklad se ovšem se zákonem nijak nesrovnává a v ustanovení §§ 81, 91, 95 j. n., nemá opory. Nutno rozlišovati mezi žalobou o uplatnění zástavního práva a žalobou o zaplacení pohledávky zástavním právem zjištěné. Podle § 91 j.

n. mohou býti takové žaloby o zaplacení kumulovány se žalobou, kterou se bylo domáháno práva zástavního, a § 95 j. n. s odvoláním na § 91 j. n. stanoví, že takové žaloby náleží před soud věci obtížené i tehdy, kdyby podle ustanovení o předmětné příslušnosti byl k rozhodování o majetkovém nároku příslušný soud jiný. Leč v daném případě nebylo vůbec možno dovolávati se ani § 91 j. n., poněvadž nešlo o spojení žaloby na zaplacení pohledávky se žalobou, kterou se bylo domáháno zástavního práva, nýbrž jen o žalobu na zaplacení. (Na povaze této obligační žaloby nezměnilo se ničeho dodatkem k žalobnímu petitu: »zejména pod exekucí na nemovitost, zapsanou ve vl. č. . . .«.) Stejně Vážný civ. 2279, 2865 a j.

Pavel Winter.

K tomu poznamenáváme:

a) Za hypotekární žalobu jest pokládati buď žalobu, jejíž petit zní na »trpění exekuce do nemovitosti té a té«, nebo na »zaplacení pod exekucí na nemovitost tu a tu« (scil. pouze na nemovitost). První petit jest správný v každém případě hypotekární žaloby, druhý petit vlastně jen v takovém případě, kdy žalovaný má také povinnost platiti (srov. Pužman: »Žaloby a žalobní petity«, str. 163—169).

b) Je-li žalovaný hypotekární dlužník totožný s osobním dlužníkem, pak ovšem může petit zníti i na »zaplacení pod exekucí vůbec, zejména pod exekucí na nemovitosti ty a ty«, to jest pak žaloba obsahující jednak petit pravé hypotekární žaloby, a jednak s ní spojený petit žaloby na zaplacení. Nezáleží zajisté na tom, co jest na prvním místě: zda petit na zaplacení pod exekucí vůbec, či petit na zaplacení pouze pod exekucí do nemovitosti (správně petit na trpění exekuce na nemovitost). Připustíme-li, že jest to vlastně totožné, domáhá-li se žalobce »trpění exekuce na nemovitost« nebo »zaplacení pod exekucí jen na nemovitost« (Gl. U. 4113, Vážný 11.646, Pužman: »Žaloby a žalobní petity«, str. 163 a 164) a uznáme-li, že bez ohledu na hraní se slovy, jest cílem takto omezeného petitu jen provedení exekuce na nemovitost, a přiznáme-li takovému petitu povahu žaloby hypotekární, pak není sporu, že rozhodnutí, proti kterému se pisatel hořejší glosy obrací, jest ve shodě se zákonem. Stačí uvážiti, že při bližším přihlédnutí smysl předmětné žaloby byl ten, že se domáhala:

odsouzení žalované strany k trpění exekuce na nemovitost (§§ 81, 95 j. n.), a

mimo to současně s touto hypotekární žalobou odsouzení žalobkyně k zaplacení pod exekucí vůbec (§ 91 j. n.). — Pozn. redakce.

Přísnější podmínky zajišťovací exekuce?

I. Podle § 370 ex. ř. jest podmínkou povolení zajišťovací exekuce osvědčení, že by vydobytí soudně přiřčené pohledávky bylo zmařeno nebo značně ztíženo. Po určitém kolísání zaujal bývalý nejvyšší soud ve Vídni na základě § 180 jedn. řádu stanovisko, že skutková podstata zajišťovací exekuce jest dána, jsou-li věřiteli vedeny exekuce na jmění, z kterého má býti kryta pohledávka navrhovatele. (Tak rozh. z 1. října 1901, č. 13.667, Gl. U. č. 1571, z 9. května 1906, čís. 7551 uveřejněné v Právníku z r. 1906, str. 606.)

Totéž stanovisko zaujal i náš nejvyšší soud v rozh. č. 2878 sb. n. s., kde vyslovil právní větu: »Zajišťovací exekuci jest též povoliti, je-li splnění vymáhaného nároku ohroženo jednáním osob třetích (zatížením majetku).« V důvodech pak uvádí:

». . . Praví-li rekursní soud, že účelem exekuce k zajištění (§ 370 ex. ř.) není, aby se jednomu věřiteli dostalo uspokojení před druhými jen proto, že jest se obávati, že by ho mohli předejíti, dlužno odvětiti, že právě účelem exekuce k zajištění je, aby se věřiteli pojištění dostalo, když hrozí zmaření nebo ztížení dobytí jeho pohledávky, jak § 180, odst. 2 jedn. řádu praví, působením třetích osob, pravidelně tedy předskokem jiných věřitelů, kdežto prozatímní opatření slouží pouze proti hrozícím disposicím dlužníka samého (§ 379, odst. 2 ex. ř.). Připuštěno budiž, že tímto tvrzeným zadlužením není sice ještě dokázáno, že vydobytí pohledávky zažalované bude zmařeno, ježto se neví,